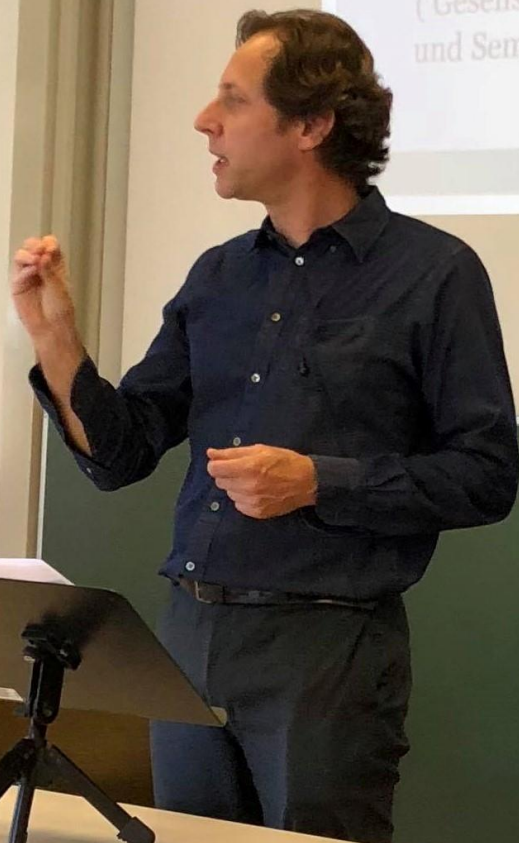
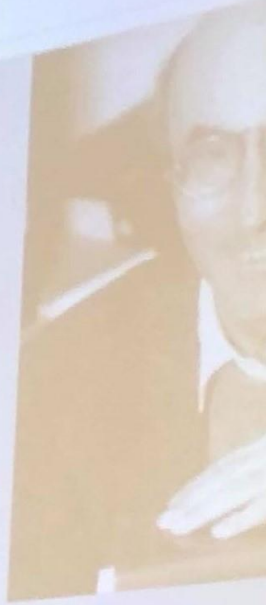


Niklas Luhmann (1927-1997)

- 3 zwaartepunten:
 - Algemene systeemtheorie (bvb. 'Soziale Systeme', 1984)
 - Maatschappijtheorie (bvb. 'Die Gesellschaft der Gesellschaft', 1997)
 - Sociologisch-historische studies ('Gesellschaftsstruktur und Semantik')



Ifese Jaarverslag 2018

Instituut voor Filosofische en Sociaalwetenschappelijke Educatie vzw



Voorwoord voorzitter

Beste Lid van Ifese,
Beste Vriend van Ifese,

Laat mij van deze gelegenheid ten eerste gebruik maken om jullie allen de beste wensen, gezondheid en de grootst mogelijke welvaart toe te wensen. Daarnaast blik ik graag kort met u terug op het afgelopen jaar.

Ook in 2018 zochten we een antwoord op onze onderzoeksvraag: *“Welke waarden en/of instituties maken ons het leven mogelijk en maken het leven de moeite om geleefd te worden?”*. Daarvoor organiseerden we studiedagen die de academische theorie rond centrale waarden en instituties van onze samenleving samenbracht.

De aanwezigen genoten dit jaar dan ook van een studiedagen over systeemtheorie en studentenpresentaties over Hayek, Hobbes en Wittgenstein. De video-opnames van deze activiteiten kan u bekijken op ons YouTube kanaal.

Ik wens de deelnemers, sprekers, en bestuursleden die dit mogelijk maakten hartelijk te bedanken voor hun talrijke inspanningen en hoop jullie allen volgend jaar terug te zien op de volgende activiteiten.

Vriendelijke groeten,
Glenn L'hoest
Voorzitter Ifese vzw



1e Studiedag Systeemtheorie

De eerste activiteit van het jaar vond plaats op zondag 22 april 2018. Toen kwamen de geïnteresseerden samen in het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte te Leuven voor een studiedag over systeemtheorie.

De studiedag vatte aan met een tweespraak over Niklas Luhmann bijdrage aan de systeemtheorie. Die tweespraak bestond uit twee lezingen en een aansluitend panelgesprek tussen de sprekers. In de eerste lezing behandelde prof. dr. Gert Verschraegen (UA) de 'Sociologische verlichting: Luhmann's theorie van de moderne maatschappij'. Zijn collega prof. dr. Johan Stuy (VUB) ging vervolgens in de tweede lezing in op 'Ethiek en systeemtheorie van de moderne maatschappij: Luhmanns ontmanteling van de praktische filosofie'.

De studiedag werd afgesloten met een lezing van dr. Evo Busseniers (VUB) over hiërarchische en zelforganiserende systemen. Daarin werd de autonomie van een systeem afgeleid uit de mate waarin de input haar output bepaalt. Op dezelfde wijze werd ook hiërarchie en zelforganisatie vertaald in een wiskundig concept.

Na afloop van deze studiedag namen de deelnemers deel aan een diner bij Al Parma en aansluitende drink op de Oude Markt.





Ifese Studentenpresentatie over Hayek

In de maand september organiseerde Ifese naar jaarlijkse gewoonte een serie studentenpresentaties. Voor elke presentatie deelden de geïnteresseerden een avondmaal in Al Parma te Leuven.

De eerste presentatie werd gegeven door drs. Jitte Akkermans (KU Leuven) en vond plaats op vrijdag 7 september 2018 in lokaal N van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte te Leuven. In zijn presentatie 'Cultuur als bovenmenselijke kennis' behandelde hij het denken van Friedrich Hayek.

De presentatie bestond uit vijf delen. In het eerste verduidelijkte de spreker de complexiteit van de sociale werkelijkheid en de beperkte mogelijkheden om door middel van statistiek die complexe sociale werkelijkheid te begrijpen. In het tweede deel lichtte hij toe hoe de menselijke intelligentie met die complexiteit tracht om te gaan. Het derde deel en vierde deel bespraken hoe we onze kennisbeperkingen overkwamen in respectievelijk de economische orde en de rechtsorde. Het vijfde en laatste deel werd uitgelegd wat volgens Hayek de fatale denkfout was die aanleiding geeft tot een Godcomplex bij de sociale wetenschappers en de overmoed bij het communisme, Freudianen, positivisme, socialisme, utilitarisme, relativisme, determinisme en diegene die sociale rechtvaardigheid nastreven.





Ifese Studentenpresentatie over Hobbes

De tweede presentatie werd gegeven door Xavier Meulders. Hij besprak op vrijdag 14 september 2018 zijn bijdrage aan een boek over Hobbes.

De uiteenzetting was opgebouwd in zes delen. Tijdens de eerste twee delen werd ingegaan op de historische achtergrond van Hobbes' leven en werk, en dan met name de Engelse Burgeroorlog, de strijd tussen katholieken en puriteinen en Hobbes die zelf zijn vaderland moet ontvluchten. Vanuit de ideeëngeschiedenis onderstreepte de spreker voornamelijk het nominalisme, het empirisme en de wetenschappelijke revoluties van de 17de eeuw. In het derde deel werd gefocust op hoe die moderne ideeën Hobbes' theoretische filosofie gestalte hebben gegeven: Hobbes omschrijft het menselijk kennen als een rekenkundig begrip, waarin enkelvoudige concepten tot complexere gehelen worden bijeengegeld of 'gecalculeerd'. Vanuit die mechanistische optiek illustreerde de spreker dat er in Hobbes' mensbeeld geen plaats is voor zoiets als een vrije wil: de volledige werkelijkheid wordt beheerst door causale wetten, waaraan de mens zich niet kan onttrekken. De mens is een machine, maar dan wel eentje wiens oeverloze passies en begeertes in toom moeten worden gehouden door een machtige soeverein, aldus de spreker in het vijfde deel van zijn uiteenzetting. De presentatie eindigde met een korte beschouwing over de hedendaagse relevantie van Hobbes' denken.





Ifese Studentenpresentatie Wittgenstein

Op vrijdag 21 september 2018 vond de derde en laatste studentenpresentatie plaats. Ditmaal besprak Vincent Vincke de onderzoeksbevindingen van zijn bachelorpaper.

De laatste spreekbeurt in deze reeks had de (meta-)ethiek van Ludwig Wittgenstein als voorwerp. De spreker vatte zijn uiteenzetting aan met de evolutie van Wittgensteins theoretische filosofie van aan de *Tractatus Logico-Philosophicus* tot aan de *Philosophische Untersuchungen*. Met name Wittgensteins belangstelling voor taal en taalfilosofie werd uitvoerig belicht, alsook diens bekende theorie over taalspelen. De spreker koppelde deze inzichten aan Wittgensteins ethiek. Hieruit bleek dat Wittgenstein in eerste instantie een axiologie of waardeleer heeft proberen te ontwikkelen: uit de descriptie van feiten kunnen we geen waardeoordelen distilleren, precies omdat feiten een referentie hebben die in talige tekens kan worden uitgedrukt. Voor Wittgenstein vormen waardeoordelen dan ook een klasse *sui generis*: net omdat we er niet over kunnen spreken zijn zij zo belangrijk.



Over Ifese

Onderzoeksvraag

Het Instituut voor Filosofische en Sociaalwetenschappelijke Educatie is een centrum van onderzoek en educatie in het ontstaan en verder ontwikkelen van de waarden en instituties die het leven van mensen mogelijk maken en de moeite waard om geleefd te worden. Het instituut tracht aldus na te gaan in welke mate bepaalde waarden en instituties mede kunnen verklaren waarom zowel in tijd als ruimte overlevingskansen en levenskwaliteit zo sterk verschillen. Met onderzoek en educatie tracht het de theorieën die hierover gevormd werden op academisch niveau toegankelijk te maken voor een ruimer publiek.

Methode

Daartoe organiseerde Ifese reeds studiedagen en seminaries over de rol van instituties, religie en moraliteit, rechtseconomie, postmoderne filosofie, democratie, neo-liberalisme, eigendomsrecht, de verlichting en systeemtheorie. Op deze activiteiten kan men interdisciplinair zijn interesses in sociaalwetenschappelijke en filosofische onderwerpen verder uitdiepen. Ze zijn aldus de ideale plaats om inzichten, die zijn verworven buiten het eigen vakgebied, te leren kennen. De video's van deze activiteiten kan u terugvinden op ons YouTube kanaal. Voor studenten organiseert het instituut bovendien ook de Montaigne-essaywedstrijd, leesgroepbegeleiding en studentenpresentaties.

Bestuur

Het bestuur van ifese bestaat uit vijftien bestuursleden. Het versterkte team kan steunen op een ruime ervaring in de organisatie van educatieve activiteiten.

Glenn L'hoest,
voorzitter

prof. dr. Niels Appermont
academisch directeur

drs. Jitte Akkermans
ondervoorzitter

Davy Dirix
communicatiedirecteur

Pierre Caron
penningmeester

Benedict Vanlanduyt
ledenverantwoordelijke

Vincent Vincke
secretaris

Thomas Verhulst
bestuurslid

dr. Simen Akkermans
bestuurslid

Xavier Meulders
bestuurslid

dr. Jari Vanroy
bestuurslid

Simon Van Poucke
bestuurslid

Pieter Daem
bestuurslid

Mats Cuvelier
bestuurslid

Dries De Maesschalck
bestuurslid

U vindt een korte voorstelling van elk bestuurslid op ifese.be/bestuur.

Steun ons

Het Instituut brengt mensen samen met een passie voor interdisciplinaire educatie. Haar vrijwilligers en leden helpen de vereniging haar activiteiten te organiseren en ondersteunen. Als ook u graag aansluit bij deze groep, kan u contact opnemen met onze ledenverantwoordelijke op benedict.vanlanduyt@ifese.be. We zoeken dan graag samen met u naar de beste wijze waarop u uw bijdrage aan ons project kan leveren.

Vrienden en leden van Ifese

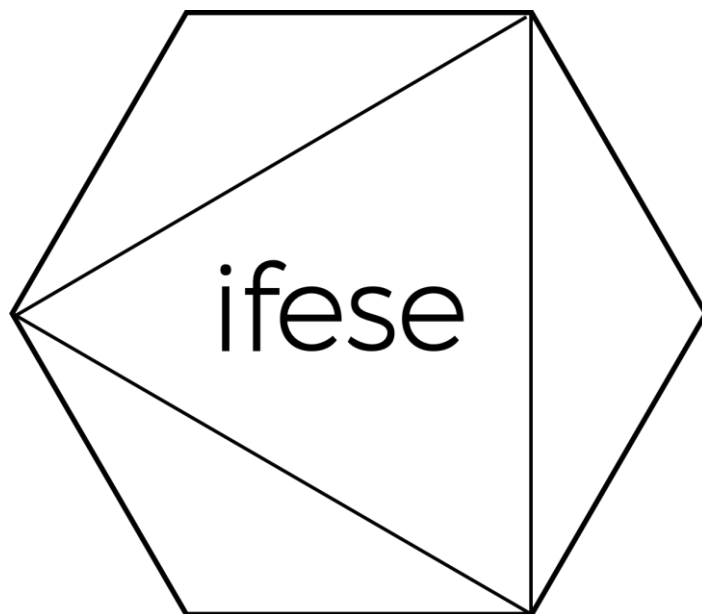
Kon de activiteit u boeien en komt u graag terug? Dan is het voor u zeker interessant om een Vriend van Ifese te worden. Vrienden ontvangen een uitnodiging van onze activiteiten, vijf euro korting op het inschrijvingsgeld per activiteit en betalen een jaarlijkse bijdrage van tien euro. Het is dus een formule die zichzelf snel terugverdient als u regelmatig aan een activiteit deelneemt.

Leden van Ifese

Wilt u de activiteiten van vereniging ook echt ondersteunen? Dan kan u voor één van de lidmaatschapsformules kiezen. Het zijn namelijk de leden die met hun bijdrage de vereniging en haar activiteiten mogelijk maken. Om haar onafhankelijkheid te bewaren steunt Ifese immers volledig op ledenbijdragen en weigert ze subsidies of gelden uit het bedrijfsleven te aanvaarden. Lidmaatschap is mogelijk vanaf 50 euro per jaar. Studenten kunnen lid worden vanaf 20 euro per jaar. Leden hebben eveneens 5 euro korting op de inschrijvingsgelden en krijgen tevens een gratis exemplaar van één van onze boeken uit de cruciale inzichtenreeks. Met zilveren en gouden lidmaatschap van 100 en 200 euro per jaar maakt u een extra seminarie of studiedag mogelijk.

Vrijwilligers van Ifese

Heeft u wat tijd over of wilt u een handje toesteken op de activiteiten? Dan kan u een steentje bijdragen als vrijwilliger. Vrijwilligers helpen de activiteit te organiseren of op de activiteit alles vlot te laten lopen. We trachten daarbij iedereen de kans te geven om iets te doen dat aansluit bij de tijd die men beschikbaar heeft en de talenten die men wil uitspelen.



Instituut voor Filosofische en Sociaalwetenschappelijke Educatie vzw
Elektriciteitsstraat 29 bus 204, 2800 Mechelen, België
www.ifese.be